

Sygn. akt VII U 2337/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 maja 2015 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący Sędzia S.O. Jacek Chaciński

Protokolant starszy protokolant Anna Łempicka

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2015 roku w Lublinie

sprawy z wniosku R. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury.

na skutek odwołania R. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 13 października 2014 roku znak: (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala R. K. prawo do

emerytury od dnia 16 marca 2015 roku;

II. stwierdza, że Zakład (...) Oddział w L. nie

ponosi odpowiedzialności za nieustalenie prawa do emerytury w przepisany terminie.

Sygn. akt VII U 2337/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 października 2014 roku, Znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił R. K. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2013 roku, poz. 1440 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.). Organ emerytalny odmówił ustalenia prawa do emerytury z uwagi na to, że wnioskodawca nie osiągnął wymaganego wieku emerytalnego tj. 60 lat oraz nie udowodnił co najmniej 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (decyzja – k. 11 akta emerytalne).

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł R. K. domagając się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury. W uzasadnieniu wskazał, iż wykonywał pracę w warunkach szczególnych jako kierowca samochodu ciężarowego pracując w (...) w P. (odwołanie – k. 3 akta sądowe).

W odpowiedzi na odwołanie organ emerytalny wnosił o jego oddalenie, argumentując jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie – k. 4 – 4 v. a.s.).

W toku dalszego postępowania strony podtrzymywały swoje stanowiska procesowe (protokół – k. 34 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

R. K., urodzony (...), w dniu 6 października 2014 roku złożył wniosek o emeryturę, z którego wynika, iż nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego (wniosek o emeryturę - k. 1 - 4 a.e).

Na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku oraz uzyskanych w wyniku przeprowadzonego postępowania organ decyzją z dnia 13 października 2014 roku ustalił wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 roku łączny okres podlegania ubezpieczeniom w wymiarze 25 lat, 9 miesięcy oraz 25 dni tj. 25 lat, 4 miesięcy i 19 dni okresów składkowych oraz 5 miesięcy i 6 dni okresów nieskładkowych. Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy zaliczył wnioskodawcy okres wynoszący 12 lat, 10 miesięcy oraz 5 dni (karta przebiegu zatrudnienia - k. 10 a.e.; decyzja - k. 11 a.e.).

Zakład nie uwzględnił do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Państwowej (...) w P. w latach 1976 – 1979.

W tym stanie rzeczy wydana została ostateczna decyzja z dnia 13 października 2014 roku.

W celu dokonania niezbędnych ustaleń Sąd dopuścił dowody z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, aktach ZUS i aktach osobowych wnioskodawcy (k. 27) oraz dowody osobowe w postaci zeznań wnioskodawcy R. K. (protokół – k. 34 v. - 35 a.s.) oraz świadków S. P. (protokół – k. 35 v. a.s.) i S. U. (protokół – 35 v. - 36 a.s.).

R. K. w Przedsiębiorstwie Państwowej (...) w P. pracował od dnia od 26 lipca 1974 r do 6 listopada 1976 r. i następnie od 20 listopada 1976 roku do dnia 31 października 1979 roku (świadczenia pracy – akta osobowe)..

W pierwszym okresie zatrudnienia wnioskodawca do dnia 22 sierpnia 1974 r. zajmował stanowisko pomocnika kierowcy a następnie od 23 sierpnia do 23 października 1974 r. stanowisko kierowcy. W okresie od 24 października 1974 r. do 6 października 1976 r. R. K. odbywał służbę wojskową.

W okresie wnioskodawca od 20 listopada 1976 roku do 17 stycznia 1977 roku był zatrudniony na stanowisku pomocnika kierowcy, zaś w okresie od 18 stycznia 1977 roku do 31 października 1979 roku na stanowisku kierowcy (świadczenia pracy znajdujące się w aktach osobowych – koperta k. 27 a.s.).

Wnioskodawca jako pomocnik kierowcy miał za zadanie jeździć wspólnie z kierowcą jako zmiennik odbywając staż. Będąc zatrudnionym na tym stanowisku ubezpieczony przyuczał się do wykonywania zawodu na stanowisku kierowcy, zapoznawał się z prowadzeniem dokumentacji, prowadził kartę drogową (zeznania wnioskodawcy – k. 34 v. – 35 a.s., zeznania świadka S. P. – k. 35 v. a.s., zeznania świadka S. U. – k. 36 a.s.).

W momencie w którym szkolący kierowca stwierdził, że wnioskodawca nadaje się do wykonywania zawodu na stanowisku kierowcy wówczas odwołujący został przeniesiony na to stanowisko, co nastąpiło w dniu 18 stycznia 1977 roku (zeznania wnioskodawcy – k. 34 v. – 35 a.s., świadectwo pracy znajdujące się w aktach osobowych – koperta k. 27 a.s.).

Skarżący na stanowisku kierowcy w (...) P. jeździł samochodem ciężarowym z przyczepą. Był to ośmiotonowy J.. Ubezpieczony przewoził materiały po całej Polsce w zależności od tego, gdzie dyspozytor zlecił wyjazd. Wnioskodawca przewoził materiały sypkie na budowy, węgiel, meble oraz czasem artykuły spożywcze - owoce w skrzynkach. R. K. na stanowisku kierowcy jeździł sam. Załadunkiem i rozładunkiem towarów zajmowały się grupy załadownicze i wyładownicze. Zdarzało się również tak, że wnioskodawca także pomagał w załadunku i rozładunku, który trwał około od 1 do 3 godzin. Jednak czynności załadunkowo – wyładunkowe nie należały do normalnego zakresu obowiązków kierowcy (zeznania wnioskodawcy – k. 34 v. – 35 a.s., zeznania świadka S. P. – k. 35 v. a.s., zeznania świadka S. U. – k. 36 a.s.).

R. K. sporadycznie jeździł również S. 28 - chłodnią o ładowności 5 ton. W tej chłodni znajdował się agregat chłodniczy, który skarżący obsługiwał (zeznania wnioskodawcy – k. 34 v. – 35 a.s., zeznania świadka S. U. – k. 36 a.s.). Za obsługę agregatów zamontowanych na pojeździe wnioskodawca był dodatkowo wynagradzany, (umowa zlecenia z 18 stycznia 1977 r.).

W okresach: od 12 sierpnia 1978 r. do 23 sierpnia 1978 r., od 22 stycznia 1979 r., do 1 lutego 1979 r. od 19 kwietnia 1979 r., do 20 kwietnia 1979 r. od 25 maja 1979 r., do 8 czerwca 1979 r. i od 30 sierpnia 1979 r. do 15 września 1979 r. R. K. wykonywał obowiązki mechanika napraw pojazdów samochodowych (pisma z dnia 14 sierpnia 1978 r., 26 stycznia 1979 r., 24 kwietnia 1979 r., 4 czerwca 1979 r. i 4 września 1979 r - akta osobowe).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody. Za wiarygodne Sąd uznał zeznania złożone przez wnioskodawcę uznając je za jasne, pełne, logiczne, spójne z zeznaniami świadków oraz analizą dowodów w postaci dokumentów, w szczególności z dokumentami znajdującymi się w aktach osobowych skarżącego.

Przystępując do oceny dowodów osobowych należy stwierdzić, że przesłuchani w sprawie świadkowie S. P. oraz S. U. to osoby obce dla wnioskodawcy. Byli oni jego współpracownikami w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Państwowej (...) w P., pracowali na analogicznych stanowiskach i mieli bezpośredni wgląd i styczność z wykonywanymi przez niego czynnościami.

Wskazani świadkowie dysponowali, niezbędnymi wiadomościami w zakresie charakteru czynności wykonywanych przez wnioskodawcę, jego obowiązków, warunków zatrudnienia i zasad organizacji pracy. Zeznania świadków są logiczne i spójne, korelują ze sobą i z zeznaniami skarżącego. Zostały odebrane w toku postępowania sądowego, po pouczeniu o odpowiedzialności za składanie fałszywych zeznań. Z uwagi na to, że świadkowie są osobami obcymi dla wnioskodawcy, nie ma podstaw, by kwestionować ich zeznania i zarzucać im nieprawdę czy stronniczość. Drobne rozbieżności, co do niektórych szczegółów sprawy wynikają z naturalnych ułomności pamięci ludzkiej zważywszy, że świadkowie zeznają na okoliczności zdarzeń życia codziennego niemających charakteru wyjątkowego i z tego powodu trudniejszych do zapamiętania. Okoliczność, że występują te rozbieżności przemawiają za obdarzeniem ich zeznań wiarygodnością, bowiem wskazują, że nie były one uzgadniane na potrzeby procesu. W związku z powyższym Sąd obdarzył w całości wiarą zeznania zeznających w sprawie świadków.

W świetle powyższych ustaleń należało stwierdzić, że również zeznania skarżącego złożone w trybie art. 299 k.p.c., w powyższym zakresie zasługują na pełne uwzględnienie.

Sąd obdarzył wiarą zgromadzone w sprawie dowody nieosobowe w postaci dokumentów, znajdujące się w aktach organu rentowego oraz aktach osobowych. Były one przechowywane przez uprawniony podmiot, nie noszą śladów podrobienia ani przerobienia. Ich treść nie była kwestionowana przez żadną ze stron, nie budziły one również wątpliwości Sądu. Na podstawie tych dokumentów w powiązaniu z zeznaniami wnioskodawcy i świadków, możliwe było ustalenie okresów pracy i zakresu obowiązków skarżącego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie R. K. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.), mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepis art. 32 ust. 2 cytowanej ustawy stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 32 ust. 4 ustawy).

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, póź. 43 ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Według przepisu § 3 cytowanego rozporządzenia okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.

Natomiast przepis § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie przepis § 1 ust. 2 rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Sumując powyższe, aby nabyć prawo do emerytury R. K. musiał spełnić łącznie następujące przesłanki:

- 1) osiągnąć obniżony do 60 lat wiek emerytalny;
- 2) nie przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego;
- 3) na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnić:
 - a) co najmniej 15-letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz
 - b) staż pracy w wymiarze co najmniej 25 lat.

Jak ustalono, skarżący nie był i nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, w toku niniejszego postępowania ukończył obniżony do 60 lat wiek emerytalny i na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymował się co najmniej dwudziestopięcioletnim stażem pracy.

Rozważając czy wykonywaną przez skarżącego pracę w trakcie okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Państwowej (...) w P. można zakwalifikować jako pracę w szczególnych warunkach, zasadnym jest stwierdzić, że wnioskodawca występując do organu rentowego o przyznanie świadczenia nie przedłożył stosownego świadectwa na potwierdzenie tej okoliczności. Taka sytuacja nie może dyskwalifikować możliwości ubiegania się o przedmiotowe świadczenie. Należy mieć, bowiem na uwadze, że nawet brak stosownej dokumentacji nie oznacza sam w sobie, że pracownik nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Obowiązek sporządzenia odpowiadającego wymogom świadectwa obciąża pracodawcę, w związku, z czym wyciąganie jakichkolwiek negatywnych konsekwencji z nieścisłości w nim zawartych wobec pracownika byłoby dla niego nazbyt krzywdzące.

W przypadku, gdy pracodawca taki nie istnieje w chwili ubiegania się o prawo do emerytury skorygowanie tej dokumentacji nie jest już możliwe. Ponownie trudno w takim przypadku uznać, że braki wynikają z okoliczności obciążających pracownika.

Ustalenie przez Sąd, że praca była wykonywana w warunkach szczególnych oznacza, że praca była w takich warunkach wykonywana. Sąd, w przeciwieństwie do organu rentowego, nie jest związany określonymi środkami dowodowymi. Zgodnie z treścią art. 473 k.p.c., w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron. Oznacza to, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe.

Powyższe oznacza, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., sygn. III UZP 6/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., sygn. III UZP 48/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 r., sygn. H UKN 186/97; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 stycznia 2013 r., sygn. III AUa 808/12).

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe pozwoliło ustalić w sposób pewny, że R. K. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w warunkach szczególnych przez okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Państwowej (...) w P. w okresie od 23 sierpnia 1974 r. do 23 października 1974 r. i od 18 stycznia 1977 roku do 31 października 1979 roku na stanowisku kierowcy.

Czynności wykonywane przez wnioskodawcę w wyżej wskazanym okresie odpowiadają rodzajowi pracy opisanemu w wykazie A, Dział VIII „W transporcie i łączności”, poz. 2 „Prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów”, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43).

Sąd dokonując takiej oceny zebranego materiału dowodowego miał na uwadze, że w okresie zatrudnienia w w/w zakładzie pracy, wnioskodawca w okresie od 26 lipca 1974 . do 22 sierpnia 1974 r. i od 20 listopada 1976 roku do 17 stycznia 1977 roku był zatrudniony na stanowisku pomocnika kierowcy, którego to okresu Sąd nie zaliczył do pracy w warunkach szczególnych. Wnioskodawca bowiem jako pomocnik kierowcy miał za zadanie jeździć wspólnie z kierowcą jako zmiennik przyuczając się do wykonywania zawodu kierowcy, zapoznawał się z prowadzeniem dokumentacji, prowadził kartę drogową. Stwierdzić trzeba, że na stanowisku pomocnika kierowcy wnioskodawca również prowadził samochody ciężarowe o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony niemniej jednak w ocenie Sądu czynności tych wnioskodawca nie wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy.

Sąd również nie uwzględnił okresów pracy wnioskodawcy na stanowisku mechanika. Wnioskodawca zaprzeczał, aby taką pracę wykonywał. Materiał dowodowy nie pozwala na ustalenie, czy w/w prace wykonywał w kanałach remontowych.

Uznając jednak okres od 23 sierpnia 1974 do 23 października 1974 r. i od 18 stycznia 1977 roku do 31 października 1979 roku jako okres pracy w warunkach szczególnych (z wyłączeniem okresów pracy na stanowisku mechanika napraw pojazdów samochodowych) oraz dodając go do okresu ustalonego przez organ rentowy, łącznie przekracza on ustawowo wymagany próg pracy w tychże warunkach wynoszący 15 lat i łącznie wynosi 15 lat, 7 miesięcy i 22 dni.

Jak zatem wynika z poczynionych ustaleń R. K. legitymuje się ogólnym stażem pracy wynoszącym ponad 25 lat, ukończył w toku niniejszego postępowania 60 lat życia, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego oraz pracował w warunkach szczególnych ponad wymagane 15 lat. Tym samym wnioskodawca spełnia wszelkie przesłanki

do ustalenia mu prawa do emerytury od dnia 16 marca 2015 roku, tj. od dnia osiągnięcia wymaganego wieku - 60 lat życia.

Z tych względów Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.